

IN HET DIEPE

IN HET DIEPE

DIRK JAN KOP

© 2023 Dirk Jan Kop / Uitgeverij U2pi

Titel: In het diepe

Auteur: Dirk Jan Kop

Omslagafbeelding: Fresco Sala di Grande Dipinto, Scene VI (detail) in Villa de Misteri (Pompeii), bron: wikimedia

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: JouvBoekdrukkerij.nl

ISBN: 978 94 9329 972 6

NUR: 300

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Mattheus 10, vers 34 en verder:

Denk niet dat ik gekomen ben om op aarde vrede te brengen. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Want ik kom een wig drijven tussen een man en zijn vader, tussen een dochter en haar moeder en tussen een schoondochter en haar schoonmoeder; de vijanden van de mensen zijn hun eigen huisgenoten! Wie meer van zijn vader of moeder houdt dan van mij, is mij niet waard, en wie meer houdt van zijn zoon of dochter dan van mij, is mij niet waard.

Dramatis Personae

- Arend, de slagershulp, geboren 1982 in het dorp.
- Arnold, geboren 1986, klasgenoot van Frank.
- Benschop, Fons, geboren 1957 in het dorp, dominee.
- Benschop, Jozias, geboren 1986, zoon van de dominee.
- Benschop, Merel, geboren 1986, dochter van de dominee.
- Bilal, geboren 1985 in het Rifgebergte.
- Boekanier, Maarten, geboren 1959 in het dorp, uitbater van het cafetaria in zwembad Bosdal, neef van Petrus.
- Boekanier, Petrus, geboren 1946 in het dorp, eigenaar van café Het Canonnetje.
- Buvaisar, geboren 1973, broer van Mairsolts moeder.
- Corrie, de secretaresse van Floris.
- **Driester, Frank**, geboren 1986 in Utrecht, scholier.
- Driester, Roland, geboren 1991 in Utrecht, broertje van Frank.
- Driester, Lotte, geboren 1993 in het dorp, zusje van Frank.
- Driester, Simon, vader van Frank.
- Ferwerda, Annet, geboren 1986, klasgenoot van Frank en Rudolf.
- G., Volkert van der, geboren 1969 in Middelburg.
- Gijsbertse, Titia, geboren 1952, lerares aardrijkskunde vmbo.
- Ginkelen, Mienieke, geboren 1950, vriendin van Neeltje Schoeman.
- Gooijer, Vincent de, geboren 1956 in Amsterdam, partner van Jan Rodenburg.
- Groot, Marcel de, geboren 1947, ex-partner van Jan Rodenburg.
- Ibragimova, geboren 1946, 'gynaecologe'.
- Jandarbijeva, Esila, geboren 1969 in Mesker-Yurt, moeder van Mairsolt.

- **Krampeisen, Bettina (Bernt)**, geboren 1965 in Wittenberg, DDR, badmeester.
- Kranenbeek Willem, geboren 1947 in Paramaribo, pastoor.
- Majewska, Anna, geboren 1966, de Poolse vriendin van Bettina.
- Mandy Ratzenhofen, geboren 1965 in Werbig, DDR, kamergenoot van Bettina.
- Meeuwissen, Bart, geboren 1967 in Delft, een vriend van Vincent.
- Nohchi, Argun, geboren 1966 in Itum-Kali, vader van Mairsolt.
- Nohchi, Busana, geboren 1993 in Mesker-Yurt, Tsjetsjenië, zusje van Mairsolt.
- Nohchi, Kurbiika, geboren 1996 in Mesker-Yurt, Tsjetsjenië, zusje van Mairsolt.
- Nohchi, Lamaara, geboren 1990 in Mesker-Yurt, Tsjetsjenië, zusje van Mairsolt.
- **Nohchi, Mairsolt**, geboren 1986 in Mesker-Yurt, Tsjetsjenië.
- Nohchi, Toita, geboren 1998 in Mesker-Yurt, Tsjetsjenië, zusje van Mairsolt.
- Ostrowska, Elisaveta, geboren 1985, dochter van Anna Majewska.
- Putten, Ria van, geboren in 1981, oudere zus van Rudolf.
- Putten, Rudolf van, geboren in 1986 in naburig dorp, beste vriend van Frank.
- Qurtubi, Malik al-, geboren 1957 in Bni Hadifa, Marokko, imam.
- Rodenburg, Jan, geboren 1941 in Medan, Nederlandsch Indië, eigenaar van de winkel De Regenboog.
- Sanyon, Mattien, geboren 1950 in Rotterdam, hoofd van de school.
- Scherpenzeel, Emma, geboren 1966 in Abcoude, vrouw van Maikel.
- Scherpenzeel, Maikel, geboren 1963 in het dorp, muzikleraar, gemeenteraadslid.

- **Schoeman, Evert**, geboren 1973 in het dorp, leraar biologie.
- Schoeman, Neeltje, geboren 1940, moeder van Evert.
- Seelow, Klaus, geboren 1948, sportarts DDR, nr.24.
- Stokvis, Herman, geboren 1953 in het dorp, conciërge.
- Stokvis, Dinie, geboren 1953, vrouw van Herman.
- Wijk, Floris van, geboren 1948 in Velp, advocaat.
- Willemse, Willem, geboren 1961, boer, buurman van Jan en Vincent.

HERFSTMAAND

Woensdag 12 september 2001

Volkscrant: Geschokt Damrak zet handel toch maar voort. Om vijf uur is het stil in het beurscafé naast de Amsterdamse Effectenbeurs. Het meisje achter de bar heeft haar conclusies al getrokken...

“Ik geef je een voorbeeld. Je eigen moeder ontmaagden, dat is onmogelijk.”

“Jezus.”

“Jezus?”

“Ik bedoel, Jezus, meester Van Wijk, de dingen die u altijd bedenkt.”

“Nee, je bewijst net dat ik ongelijk heb. Nu ik erover denk, Jezus is de enige die zijn moeder wel heeft ontmaagd, van binnen naar buiten weliswaar, maar toch, ontmaagden is ontmaagden.”

“Nou gaat u echt te ver.”

“Eigenlijk vreemd dat de gelovigen haar nog steeds de Maagd Maria noemen.”

“Daar gaan we weer, houd nu maar op, u heeft uw punt gemaakt.”

Floris van Wijk zit achter een tafeltje bij het raam met de Volkscrant in zijn handen. Het lijkt of hij nog wat wil zeggen tegen de man aan de bar, maar hij doet zijn mond dicht. Hij kijkt geamuseerd. Hij laat de krant op zijn schoot rusten, roert in zijn koffie en steekt een sigaret op, trekt de asbak wat naar zich toe over het Perzische tapijtje op tafel en blaast een rookwolk uit. Dan buigt hij zijn hoofd en leest verder.

Café Het Canonnetje ligt aan een plein in een dorp midden in Nederland, niet aan het grote dorpsplein met het gemeentehuis en de gereformeerde kerk, maar aan het met bomen omzoomde Paulus-

plein, waaraan de veel kleinere katholieke kerk ligt. Het is bewolkt en er valt af en toe een bui. In Het Canonnetje zijn de lichten aan en door de inrichting met donkerbruin hout lijkt het op deze septemberochtend alsof de avond al begint te vallen.

Door een zijdeur verschijnt Petrus Boekanieer achter zijn tapkast. Hij draagt een kartonnen doos vol suikerzakjes die hij in een la schuift. Hij ziet dat het kopje koffie van Floris van Wijk nog bijna vol is. Die gaat daar, zoals iedere ochtend, drie kwartier over doen – tot hij de *Volkskrant* uit heeft – en dan laat hij twee gulden achter. Vijftien cent fooi.

Aan de tapkast staat een andere stamgast, een lange magere man van achter in de dertig. Maikel Scherpenzeel geeft pianoles aan de muziekschool aan de overkant van het plein en is gemeenteraadslid voor een linkse milieupartij. Als er een uurtje geen leerling is, komt hij altijd een glas thee drinken in het café. Op dit uur van de dag is het meestal stil in Het Canonnetje. Behalve de drie mannen is er niemand.

“We kijken weer niet zo vrolijk vandaag”, zegt de waard tegen Maikel, terwijl hij hem een zakje suiker overhandigt. “Heb je het weer aan de stok met onze advocaat hier? Laat hem toch simpelweg zijn krantje lezen. De Bijbel zegt: Wie een spotter terechtwijst, wordt bespot, wie een goddeloze de les leest, wordt belachelijk gemaakt. Zo is het nou eenmaal.” Floris van Wijk kijkt even over zijn krant naar Petrus. De lamp boven zijn tafeltje doet diens gekamde, steile, grijze haar glimmen.

Donderdag 13 september 2001

Volkskrant: Onverwoestbaar gewoon. De eerste Jongen van Jan de Witt die ik in de Nieuwe Kerk in Amsterdam zag, was een vrouw. Levensgroot zweefde majoor Boszhardt (sic) tussen hemel en aarde, zoals een christen betaamt, maar bij haar niet helemaal past...

“Kolere man, zaterdag gaat het buitenbad pas dicht voor de winter. Ik dacht dat we deze week al binnen zwemmen hadden. Ik sterf het af hier. Ik haat schoolzwemmen.”

“Iedereen haat schoolzwemmen. Het regent tenminste een keertje niet.”

“Ik vind juist dat het warmer lijkt als het regent. Heb je die badmeester gezien? Is het nou een man of een vrouw? In dat trainingspak kan ik het niet zien.”

“Ze heeft tietten.”

“Maar ook een snor.”

“Er zijn wel meer vrouwen met een snor. Mijn oma heeft er een.”

“Er zijn ook wel meer mannen met tietten, André Hazes bijvoorbeeld.”

“Maar die heten niet Bettina.”

“Heet ze zo? Hoe weet je dat?”

“Zo noemde die andere badmeester haar. Ze is Duits.”

“Ja, hè hè, dat weten we, jongens en maisjes, niet in het ondiepe doiken.”

“Net Bernhard. Als voorzitter fan het Werld Natuur Fonds wil ik noen het jachtseizoen oopen.”

“Beter dan dat accent van Mairsolt. Dat is zo knetterhard.”

“Vind ik wel meevallen, ik vind juist dat Duits stom klinken.”

“Mairsolt, moet je d'r zien in dat zwempak en die debiele badmuts.”

“Anders mag ze helemaal niet meedoen met zwemmen. Daar kan ze niks aan doen. Het moet van haar vader.”

“Mijn vader zegt dat die Turken zich maar moeten aanpassen en anders gewoon niet zwemmen.”

“Ze is niet Turks, ze komt uit Tsjetsjenië, gevlucht voor die oorlog daar.”

“Nou, in die winkel van haar vader komen alleen maar Turken. Mijn vader zegt dat de Turken en Marokkanen eerst allemaal naar hem gingen, maar nu naar de slagerij van Nohchi. Dat is haar vader. Die slacht halal.”

“Wat is halal?”

“Zoals de moslims slachten, ik weet niet, je moet ze laten doodbloeden. De dieren dan. Maar volgens mijn vader mogen die moslims het zelf ook. Doodbloeden. Zeker nu.”

“O dat. Dat is ritueel slachten. Dat moet van de Koran. Joden moeten het ook. Dat beesten moeten bloeden is een oud voorschrift, omdat ze vroeger bang waren dat de mensen bedorven vlees van dode dieren zouden eten.”

“O, meneer Frank Driester is weer meneer de professor zeker. Nou bij mijn vader leven ze eerst ook. En dan gaat het schietmasker erop. Pin door hun kop. Meteen dood.”

“We moeten erin.”

“Kolere, wat is het koud.”

Bettina Krampeisen heeft op haar fluitje geblazen. De kinderen moeten het water in van het gemeentelijk zwembad Bosdal. De meeste jongens duiken en de meeste meisjes springen of gaan het trapje af. Duidelijk. Bettina houdt van duidelijkheid, smacht naar duidelijkheid. Ze laat het fluitje uit haar mond vallen. Het bungelt aan een touwtje tussen haar borsten op het witte trainingspak. “Jongens en

maisjes, we gaan eerst zeks baintjes zwemmen, gewoon sjoolslak heen en op je rug tseruk.”

Vrijdag 14 september 2001

Volkskrant: 'Afschuwelijk die doden, maar aanslag was terecht'. 'Natuurlijk is het voor alle slachtoffers en hun familie erg, maar Amerika doet dit soort dingen elke dag', zegt Aicha Ouadi (17), leerling op het Sweelinck College in Amsterdam...

Ik heet Mairsolt. Het betekent 'de moedige' in mijn taal, het Tsjetsjeens, maar ik ben niet erg moedig. Gisteren op mijn verjaardag heb ik van moeder dit mooie dagboek gekregen. Omdat ik al zo goed Nederlands heb geleerd. Ik ben vijftien geworden. Ik ga er vaak in schrijven, maar misschien niet elke dag.

Ik heb vier zusjes, maar ik ben de oudste. Ze heten Lamaara, Busana, Kurbiika en Toita. Lamaara is bijna elf. Haar naam betekent 'meisje uit de bergen'. Ze stelt zich altijd enorm aan. Het is gewoon een trut. Busana is acht en veel te dik, want zij is het lievelingetje van mijn vader. Haar naam betekent 'maanmeisje', een hele volle maan dus. Van Kurbiika houd ik het meest. Ze is mooi en trots en 'trots' is ook wat haar naam betekent. Kurbiika is vijf. En dan is er nog Toita. Die is nog geen drie. Haar naam betekent 'laat het ophouden'. Vader zegt dat die naam een gebed is, een gebed tegen de oorlog. Maar moeder zegt dat vader eindelijk eens een zoon wil en dat hij Toita daarom zo heeft genoemd.

Op mijn verjaardag hadden we ook schoolzwemmen. Dat is leuk, want je bent lekker weg uit de klas. Ik heb het wel snel moeten leren, want toen we uit de oorlog naar Nederland kwamen, had ik nog nooit gezwommen. In Tsjetsjenië zwemmen meisjes niet. Alle Hollandse kinderen konden al hartstikke goed zwemmen. Ze moesten om mij lachen, maar dat kan me niks schelen. Eerst mocht ik van vader niet mee met zwemmen, maar de school is met hem gaan praten en nu mag het wel, maar ik mag niet zulke bikini's aan als de andere meisjes. Daar moeten ze ook om lachen.

Er is in de klas één jongen die aardig voor mij is. Hij heet Frank. Om hem lachen ze ook, omdat hij slimmer is dan de anderen. Zijn ouders wonen in een groot huis aan de rand van het dorp, bij het bos, niet zo ver van het zwembad. Ik heb hem verteld wat mijn naam betekent. Toen moest hij lachen. Eerst dacht ik dat hij mij ook al uitlachte. Maar dat was niet zo. Hij zei dat een ander woord voor 'moedig' in het Nederlands 'driest' is. Dat is zelfs een beetje 'overmoedig'. En zijn achternaam is Driester. Samen zijn we dus Moedig en Overmoedig. Van vader mag ik niet met jongens omgaan.

Mijn vader is zenuwachtig. Het heeft te maken met die aanslagen dinsdag in Amerika. Hij is bang dat iedereen in Europa nu tegen moslims wordt, net als de Russen in Tsjetsjenië. Dinsdag deed vader meteen onze winkel dicht. Hij wilde zelfs planken voor de etalage timmeren, maar dat was gelukkig niet nodig, want de politie kwam steeds kijken in onze straat of alles nog rustig was. De politie hier is anders dan bij ons. Ze proberen ook te helpen... soms.

De enige voor wie ik bang ben hier in Nederland is onze imam. Hij komt soms langs en hij praat tegen vader over ons alsof we er niet zijn.

Hij kijkt ons nooit aan en hij heeft een warrige baard die stinkt. Dan gaan ze altijd naar achter in de slagerij om met zijn tweeën te praten. Soms komen er nog andere mannen bij. Ik weet niet waarover ze dan praten, maar het heeft niks met ons vlees te maken, dat weet ik wel zeker.

Zaterdag 15 september 2001

Volkskrant: Eist platte peterselie. Noem het een experiment, noem het onderzoek. Als honderd of duizend mensen in Nederland een bepaald product willen kopen, komt zo'n product dan ook als het ware vanzelf te koop?...

Evert Schoeman is achtentwintig. Hij is een in alle opzichten normaal uitziende man met donkerbruine ogen en kortgeknipte donkerbruine haren. Zelf vindt hij dat zijn kaak wat geprononceerder had mogen zijn. Evert Schoeman valt niet op, nooit. Evert Schoeman is geboren in het dorp en woont bij zijn moeder. Zijn vader is overleden toen hij tien was. Ongeluk in de fabriek. Evert is leraar aan de enige middelbare school van het dorp, de Christelijke Scholengemeenschap De Drie Formulieren. Hij geeft biologie, maar ook een paar uur Latijn per week voor liefhebbers, want Latijn is geen verplicht vak. Evert is zelf een groot liefhebber van Latijn en nog meer van Grieks, maar daarvoor heeft binnen de school helemaal niemand belangstelling, behalve dominee Benschop, die godsdienst en maatschappijleer geeft.

Evert staat wat besluiteloos voor De Regenboog, een winkeltje in stoffen en handwerkmaterialen. Het is druk op straat. Een heleboel